

Hoc est – tämä on

Teksti ja kuva: Ville Auvinen

STI:n kevätkauden avajaisissa esitettiin näytelmä eräästä uskonpuhdistuksen keskeisestä tapahtumasta. Näytelmä on katsottavissa STI:n videoarkistossa, www.sti.fi → materiaaleja → videot.

Lokakuun alussa vuonna 1529 Marburgin linnan suureen linnantupaan kokoontui muutaman kymmenen hengen joukko. Tarkoituksena oli ratkaista Saksan ja Sveitsin uskonpuhdistajien välinen kiista Herran Pyhästä Ehtoollisesta. Kokoonkutsujana oli Hessenin nuori maakreivi Filip, joka lähinnä poliittisista syistä toivoi uskonpuhdistajien löytävän toisensa ja yhdistävän voimansa.

Jo edellisinä vuosina keskustelu aiheesta oli käynyt kiivaana kirjoitusten muodossa. Luther ja Zwingli olivat kirjoittaneet ehtoollisesta jo useampia kirjoituksia, joissa he varsin suoran sanoin arvioivat toistensa näkemyksiä. Viimeiseksi Luther oli kirjoittanut teoksensa Suuri tunnustus Herran ehtoollisesta (1528), ja siihen hän tahtoi lopettaa keskustelun. Maakreivin vetoomusten taivuttelemana hän kuitenkin suostui lähtemään Marburgiin ja kohtaamaan Zwinglin ensimmäistä kertaa kasvoista kasvoihin.

Marburgin uskontokeskustelua käytiin kaiken kaikkiaan neljänä päivänä 1.–4.10. Keskustelun varsinaisina osapuolina olivat Luther ja Melanchton toisella puolel-

la ja Zwingli ja Oekolampadius toisella. Luther piti keskustelussa yksinkertaisesti kiinni Jeesuksen sanoista: ”Tämä on minun ruumiini”, jotka hän kirjoitti heti keskustelun alussa pöytään ja joita hän usein toisti. Sveitsin uskonpuhdistajat taas katsoivat, että Jeesus ei voi olla ruumiillisesti läsnä ehtoollisessa, koska hän on taivaassa Isän oikealla puolella, ja niinpä puhuesaan ruumiinsa syömisestä Jeesus tarkoit-

Rooleissa vasemmalta: Oekolampadius, Miikka Korpiranta; Zwingli, Esa Yli-Vainio; Hessenin maaherra Filip, kansleri Feige, Martti Pyykönen; Luther, Ville Kettunen ja Melanchthon, Jussi Seppälä

taa vain hengellistä syömistä. Samoin Jeesuksen sanat ”Tämä on minun ruumiini” täytyy heidän mukaansa ymmärtää symbolisesti. Luther totesi, että elleivät vastapuolen edustajat pysty todistamaan, että Jeesuksen sana on ymmärrettävä symbolisesti, hän ei tahdo luopua omasta uskostaan. Sen tarkemmin Luther ei halunnut filosofisesti tai – kuten hän sanoo – matemaattisesti selittää, miten Kristuksen ruumis on ehtoollisessa. Se vain on, koska hän itse niin sanassaan sanoo.

Lopulta keskustelu päättyi ehtoolliskäsityksen osalta ilman sopua, ja Luther lausui tunnetut sanansa: ”Teidän henkenne ja minun henkeni eivät sovi yhteen. Todellakin, on aivan ilmeistä, että meillä ei ole samaa henkeä, sillä henki ei voi olla yksi ja sama, jos yhtäällä uskotaan vilpittömästi Kristuksen sanat ja toisaalla tätä uskoa moititaan, sitä vastaan taistellaan,

se kielletään ja siitä käytetään röyhkeästi kaikenlaisia herjasanoja.”

Luterilaista ehtoollisoppia kuvataan termillä reaalipreesens. Tämä tarkoittaa sitä, että Kristuksen ruumis ja veri ovat todellisesti, ruumiillisesti, läsnä ehtoollislevässä ja -viinissä. Luterilaiset eivät kuitenkaan opeta Rooman kirkon edustamaa transsubstantiaatio-oppia, jonka mukaan siunattu leipä ja viini eivät enää olekaan todellista leipää ja viiniä, vaan ne muuttuvat Kristuksen ruumiiksi ja vereksi. Luterilaisen opetuksen mukaan leipä pysyy leipänä ja viini viininä, mutta Jumalan sana tuo Kristuksen ruumiin ja veren leipään ja viiniin.

Luterilainen oppi on äärimmäisen rohkeaseva ja uskoa vahvistava: Saan uskoa, että ehtoollisessa aivan varmasti kohtaan Kristuksen konkreettisesti.

